

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Katarzyna Gajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry
w sprawie M. W. i T. W. skazanych z art. 65 § 1 k.k.s. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 5 czerwca 2024 r.,
kasacji, wniesionych przez obrońcę skazanych
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 10 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 1701/21
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w
Krakowie
z dnia 23 listopada 2020 r., sygn. akt II K 684/17/N,

**1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyła zaskarżony wyrok
w stosunku do M. W. i T. W., a na podstawie art. 435 k.p.k. także
wobec Y. N. i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Krakowie
do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

**2. zarządza zwrot wniesionych przez M. W. i T. W. opłat od
kasacji**

Tomasz Artymiuk Paweł Wiliński Kazimierz Klugiewicz

[PGW]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie z dnia 23 listopada 2020 r., II K 684/17, uznano:

- M. W. za winnego czynów z art. 12a ust. 2 w zw. z art. 14 ustawy z dnia 2 marca 2021 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2001 r., Nr 31. Poz. 353, ze zm.) w zw. z art. 12 § 1 k.k.; art. 69 § 1 k.k.s. i art. 21 § 3 k.k.s. w zw. z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 2 k.k.s. i in., za które wymierzono mu kary pozbawienia wolności i grzywny oraz orzeczono karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 500 stawek po 100 zł stawka, a ponadto także środki karne w postaci ściągnięcia równowartości korzyści pieniężnych w kwotach 126.840 i 48.063 zł;
- T. W. za winnego czynu z art. 65 § 1 k.k.s. i art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., za który wymierzono mu karę pozbawienia wolności w wysokości roku i 6 miesięcy, której wykonanie zawieszono warunkowo na okres próby 3 lat oraz orzeczono karę grzywny w wysokości 250 stawek po 100 zł stawka i środek karny ściągnięcia równowartości korzyści pieniężnej w kwocie 14.000 zł.

Wyrokiem tym objęto także 4 inne osoby.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 10 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 1701/21, utrzymał zaskarżony wyrok w stosunku do M. W., T. W. oraz Y. N.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca M. W. i T. W. podnosząc w niej zarzuty rażącej obrazy prawa procesowego, mającej mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Mając na uwadze powyższe, obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie w zakresie objętym kasacją i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu

odwoławczym w stosunku do M. W., a w stosunku do T. W. także o uchylenie wyroku Sądu I instancji i umorzenie postępowania w tym zakresie.

W odpowiedzi na kasację Zastępcy Prokuratora Okręgowego w Krakowie wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

W toku postępowania kasacyjnego obrońca złożył pismo procesowe zawierające sygnalizację możliwości wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. wynikającej z udziału w składzie orzekającym Sądu Okręgowego w Krakowie: SSO P. K., SSO D.S. oraz SSR del. M.P.

Podczas rozprawy kasacyjnej prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o stwierdzenie, że doszło do naruszenia art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. związanej z udziałem w składzie orzekającym Sądu Okręgowego w Krakowie: SSO P.K., SSO D.S. oraz SSR del. M.P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy okazała się skuteczna w tym znaczeniu, że wobec ujawnienia się bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k., związanej z wadliwie ukształtowanym składem Sądu II instancji, doprowadziła do uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie w stosunku do oskarżonych wnoszących kasację, a z mocy art. 435 k.p.k. także względem Y. N.

Sąd Najwyższy podzielił stanowisko obrońcy i przedstawiony na rozprawie pogląd przedstawiciela urzędu prokuratorskiego i stwierdził, że w niniejszej sprawie doszło do wadliwego ukształtowania składu sądu drugiej instancji. W ocenie Sądu Najwyższego wadliwość zaskarżonego wyroku związana z bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., dotyczy sędziów zasiadających w tej sprawie w składzie Sądu Okręgowego w Krakowie: SSO P.K., SSO D. S. oraz SSR del. M.P.

Sąd Najwyższy podziela w tym zakresie i przyjmuje jako własne stanowisko wyrażone w wyrokach Sądu Najwyższego, w których dokonano analizy wadliwej procedury powołania SSO P.K. i SSO D.S. na urząd sędziego w Sądzie Okręgowym w Krakowie, wskazując na wystąpienie okoliczności dotyczących tych sędziów, przesądzających o braku możliwości uznania ich za sędziów bezstronnych i niezależnych od ówczesnej władzy wykonawczej. W stosunku do SSO D.S. oceny

takiej dokonał w postanowieniu z 27 marca 2024 r., sygn. akt III KK 501/23. Nie zachodzi zatem potrzeba szczegółowego ich powtarzania, a jedynie wskazania na najważniejsze ustalenia i okoliczności.

W odniesieniu do SSO P.K. oceny tej dokonał Sąd Najwyższy w wyroku SN z 18 lipca 2023 r., sygn. akt III KS 26/22 oraz w wyroku SN z 21 lutego 2024 r., sygn. akt III KK 347/23. Istotne znaczenie mają zwłaszcza następujące okoliczności dotyczące tego sędziego, które wystąpiły po 2017 r.:

1. sędzia P.K., zajmujący stanowisko sędziego Sądu Rejonowego został w 2018 r. wyznaczony na wykładowcę Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury;
2. w 2019 r. jeszcze jako sędziego Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie powołano go w skład Okręgowej Komisji Wyborczej w Krakowie, początkowo jako członka tej Komisji, a następnie od 2023 r., gdy był już sędzią Sądu Okręgowego, jako Zastępcę Przewodniczącego;
3. od 1 października 2019 r. sędzia P.K. został delegowany przez Ministra Sprawiedliwości do orzekania w ramach stałej delegacji w Sądzie Okręgowym w Krakowie;
4. co szczególnie istotne w okresie delegacji na wniosek ówczesnej Prezes Sądu Okręgowego D.P. (w tym czasie równocześnie członka Krajowej Rady Sądownictwa w składzie określonym ustawą o KRS z 2017 r.), jeszcze jako sędzia delegowany, sędzia P.K. został powołany na stanowisko Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Krakowie i stanowisko to przyjął;
5. powierzenie funkcji wiceprezesa sądu okręgowego sędziemu sądu rejonowego całkowicie odbiegało od dotychczasowych standardów, prowadziło do pominięcia w sprawowaniu istotnej funkcji administracji sądowej sędziów sądu okręgowego posiadających stosowną wiedzę i kompetencje, a oznaczało wskazanie osoby z sądu niższej instancji, którą tej wiedzy i kompetencji nie mogła jeszcze nabyć. Uzasadnieniem takiego powołania mogło być zatem w istocie zapewne jedynie szczególne zaufanie do sędziego P. K., mające zastąpić wskazane wyżej wymogi;
6. w marcu 2021 r. złożony został wniosek o delegowanie sędziego P.K. do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, a delegację tę, udzieloną przez

Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie w dniu 9 kwietnia 2021 r., sędzia rozpoczął w dniu 1 maja 2021 r.;

7. w dniu 29 sierpnia 2022 r., delegacji do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie udzielił sędziemu P. K. Minister Sprawiedliwości;
8. od 2020 r. sędzia P.K. był wielokrotnie powoływany przez Ministra Sprawiedliwości jako jego przedstawiciel w skład różnego rodzaju komisji egzaminacyjnych;
9. w 2022 r. sędzia P.K., zdecydował się na udzielenie poparcia ubiegającym się o powołanie w skład wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa sędziów: I.B., E.Ł., K.M., D.P. oraz P.S. Działo się to w okresie, gdy funkcjonowanie Krajowej Rady Sądownictwa w kształcie określonym ustawą o KRS z grudnia 2017 r. zostało już jednoznacznie negatywnie ocenione nie tylko w orzecznictwie Sądu Najwyższego, lecz również organów międzynarodowych.

Analiza dokumentacji dotyczącej drogi zawodowej sędziego Piotra Kowalskiego wskazuje zatem jasno na przyspieszenie rozwoju jego kariery po roku 2017, związane przy tym jednoznacznie z poparciem dla działań oraz współpracą z organami władzy wykonawczej wprowadzającymi negatywne dla polskiego sądownictwa zmiany, mające na celu ograniczenie niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Uznać zatem należy za trafne stwierdzenie wyrażone przez Sąd Najwyższy w sprawach III KS 26/22 oraz III KK 347/23, że sędzia P.K. znalazł się w gronie sędziów cieszących się szczególnym zaufaniem ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości, przekraczającym granice typowego zaufania jakiego należy oczekiwać w relacjach sędzia – organ władzy wykonawczej (*in concreto* – resort sprawiedliwości), a korzystał z tego zaufania otrzymując kolejne funkcje i awanse w okresie, w którym ten sam organ władzy wykonawczej dążył do ograniczenia niezależności i niezawisłości organów władzy sądowniczej.

W odniesieniu do SSO D.S. oceny realizacji standardu bezstronności i niezawisłości w sposób szczegółowy dokonał Sąd Najwyższy w postanowieniu SN z 27 marca 2024 r., sygn. akt III KK 501/23. Ustalenia tam zawarte Sąd Najwyższy przyjmuje za własne, co zwalnia go z obowiązku ich szczegółowego omówienia. Zasadne jest wskazanie na najważniejsze ustalenia:

1. w dniu 23 lutego 2021 r. ówczesna Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. delegowała sędziego sądu rejonowego D.S. do Sądu Okręgowego w Krakowie do pełnienia funkcji wizytatora ds. karnych, z pominięciem sędziów tego Sądu;
2. w dniu 2 marca 2021 r. Prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. wystąpiła do Ministra Sprawiedliwości Z.Z. o delegowanie wymienionego sędziego do pełnienia obowiązków sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie;
3. Minister Sprawiedliwości Z.Z. delegował sędziego D.S. do pełnienia obowiązków sędziego w Sądzie Okręgowym w Krakowie na okres od dnia 1 kwietnia 2021 r. do dnia 27 marca 2022 r.;
4. po objęciu stanowiska sędziego wizytatora D.S., nadal jako sędzia Sądu Rejonowego delegowany do Sądu Okręgowego w Krakowie dokonał oceny kwalifikacji kandydatów na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie w odniesieniu do: SSR w Bydgoszczy J.D., adw. A.P., SSR w Gryficach Ł. F., SSR w Jaworznie E.Ł., SSR dla Krakowa-Nowej Huty B.M., adw. O. M. oraz referendarza sądowego A.S. na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie;
5. w 2021 r. sędzia D.S. zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Krakowie, pozytywną opinię o kandydaturze SSR D.S. sporządził SSO P.K.;
6. uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 14 lipca 2021 r. Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie sędziego D.S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Krakowie. Postanowieniem z dnia 22 października 2021 r. Prezydent RP powołał z dniem 20 października 2021 r. Dariusza Stachurskiego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie;
7. Minister Sprawiedliwości wyznaczył sędziego D.S. swoim przedstawicielem w komisjach konkursowych i egzaminacyjnych: na aplikację sędziowską i prokuratorską (2021 r.), do przeprowadzenia egzaminu sędziowskiego (2022 r.), do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego (2022); do przeprowadzenia konkursu na aplikację uzupełniającą sędziowską (2022 r.);
8. w latach 2022 – 2023 sędzia D.S. prowadził zajęcia dydaktyczne w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, w tym uzyskując zgodę B.M. m.in. wówczas,

gdy ten ostatni pełnił tę funkcję jako delegowany sędzia Sądu Rejonowego, jak i jako sędzia Sądu Okręgowego, dla którego zresztą sędzia D.S. sporządził (jako wizytator, sędzia delegowany do Sądu Okręgowego w Krakowie) opinię kwalifikacyjną przy ubieganiu się przez B.M. o objęcie urzędu sędziego sądu okręgowego;

9. już po upływie roku od powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego w dniu 3 kwietnia 2023 r. sędzia D.S. zgłosił swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Apelacyjnych w Krakowie; uzyskał jednak negatywną ocenę sędziego wizytatora w zakresie przydatności do orzekania w wydziale karnym sądu apelacyjnego ze względu na brak doświadczenia oraz przygotowania, skoro orzekał w sądzie okręgowym jedynie w połowie obciążenia sprawami przez krótki czas, a także negatywnie zweryfikowano wystawione przez sędziego D.S. jako wizytatora opinie w procedurach awansowych innym sędziom;
10. w 2022 r. sędzia D.S. podpisał listy poparcia dla kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa w osobach: D.P., P.S., I.B., K.C. i K.M.

W świetle powyższego podzielić należało stanowisko Sądu Najwyższego przedstawione szczegółowo w sprawie III KK 501/23, że zintensyfikowanie kariery zawodowej sędziego D.S., które nastąpiło od roku 2021 r., wiąże się w sposób bezpośredni z jego akceptacją dla destrukcyjnych dla wymiaru sprawiedliwości działań prowadzonych już od roku 2017 z inicjatywy ówczesnego Ministra Sprawiedliwości Z.Z. Przyjąć należało, że sędzia D.S. w pełni zaakceptował tzw. „reformy” systemu prawnego w Polsce, i to w sytuacji, gdy w tym przedmiocie negatywne stanowisko zajął nie tylko Sąd Najwyższy, lecz również organy międzynarodowe działające na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską (zob. powołane we wstępnej części niniejszego uzasadnienia orzeczenia ETPCz i TSUE).

W odniesieniu do **SSR del. M.P.** konieczne okazało się przeprowadzenie szczegółowego badania skoro wątpliwości co do wystąpienia przesłanki z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. ujawnione zostały także wobec tego sędziego, a nie podlegał on jeszcze jako sędzia delegowany bezpośredniej ocenie w świetle realizacji standardów bezstronności i niezależności. Przypomnieć zatem należy, że w stosunku

do sędziów delegowanych podstawą oceny dokonywanej w kontekście respektowania należytej obsady sądu jest wykładnia przepisów traktatowych przeprowadzona w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r., w połączonych sprawach od C-748/19 do C-754/19. W orzeczeniu tym TSUE stwierdził, że „art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TUE) odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło to na czas określony, czy na czas nieokreślony”.

Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w całości pogląd ten akceptuje, jednocześnie podkreślając fakt związania sądu krajowego wykładnią przepisów traktatowych dokonaną przez TSUE. W odniesieniu do delegacji sędziego udzielonej po dacie wydania przez TSUE wyżej przytoczonego wyroku, tj. po dniu 16 listopada 2021 r. i zgodności z prawem orzeczeń wydawanych w ramach tej delegacji każdorazowo konieczne jest przeprowadzenie testu o charakterze identycznym z tym, jaki wypracowany został na gruncie orzecznictwa krajowego oraz organów międzynarodowych działających na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską w odniesieniu do osób powoływanych na urząd sędziego sądu powszechnego lub wojskowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy o KRS z dnia 8 grudnia 2017 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2023 r., II KK 469/22).

W odniesieniu do sędziego M. P. analiza oparta została o dokumentację zawartą w aktach osobowych tego sędziego, uzyskaną z Krajowej Rady Sądownictwa, oraz o informacje zamieszczone na publicznie dostępnej domenie

internetowej Sejmu RP: <https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/page.xsp/krs>, na której opublikowane zostały wykazy sędziów popierające zgłoszenia kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa w 2018 r. i wykazy sędziów popierające zgłoszenia kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa w 2022 r.

Analiza wskazanych dokumentów i informacji prowadzi do wniosku, że sędzia M.P. nie spełnia wymogów sędziego niezależnego i bezstronnego, a jego kariera zawodowa związana jest ściśle z akceptacją destrukcyjnych dla wymiaru sprawiedliwości działań organów władzy wykonawczej, w tym przede wszystkim Ministra Sprawiedliwości i sędziów powołanych przez niego na stanowiska funkcyjne. W ocenie zewnętrznego obserwatora nie pozwala zatem na przyjęcie, że sąd z jego udziałem spełnia wymogi sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji. Wskazują na to następujące okoliczności:

1. sędzia M.P. w latach 1997-2001 pracował w sądzie rejonowym w charakterze protokolanta, po odbyciu aplikacji pozaetatowej zdał egzamin sędziowski z oceną dostateczną (k.125 – akta SN) i w dniu 9 sierpnia 2001 r. został mianowany na stanowisko referendarza sądowego, k.126, uzyskując w 2007 r. pozytywną ocenę pracy, k. 127-140;
2. w dniu 21 maja 2008 r. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Wieliczce, k.142, od 2009 r. pełnił funkcję Przewodniczącego Zamiejscowego Wydziału V Ksiąg Wieczystych w Skawinie, k.143, 144, był sędzią tego Sądu do 4 kwietnia 2018 r., k.156;
3. w dniu 5 kwietnia 2018 r. prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. przekazała do Ł.P. podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wniosek o przeniesienie sędziego M.P. z Sądu Rejonowego w Wieliczce do Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, k.145. Warto dostrzec, że już tego samego dnia 5 kwietnia 2018 r. podsekretarz stanu Ł.P. wydał decyzję w sprawie przeniesienia zgodnie z wnioskiem, k.146;
4. równocześnie także 5 kwietnia 2018 r. podsekretarz stanu Ł. P. powołał sędziego M.P. na wiceprezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie na okres 4 lat, k.147;
5. kilka dni później 9 kwietnia 2018 r. prezes w/w Sądu złożył do prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D.P. wniosek o odwołanie Przewodniczącej II

Wydziału Karnego i powołanie na to stanowisko M.P., k.148; negatywną opinię na temat powierzenia SSR M.P. w/w funkcji przedstawiło Kolegium SO w Krakowie k.149 (1 głos za 5 przeciw); pomimo tego pismem z 13 kwietnia 2018 r. prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D. P. powołała sędziego M. P. na przewodniczącego II Wydziału Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie, k.150;

6. *z dniem 1 czerwca 2019 r. nastąpiło podwyższenie dodatku funkcyjnego dla w/w sędziego przez Ministra Sprawiedliwości za sprawowanie jednocześnie funkcji wiceprezesa sądu i przewodniczącego wydziału, k.152, oraz ponownie z dniem 12 kwietnia 2022 r., k.153;*
7. Minister Sprawiedliwości wielokrotnie wskazywał sędziego M.P. na swojego przedstawiciela do przeprowadzenia egzaminów, obejmowało to:
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 31.1.2019, zarządzeniem podsekretarza stanu M.W., k.151,
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 26.3.2019, zarządzeniem podsekretarza stanu Ł.P., k.151v,
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 3.2.2020, zarządzeniem podsekretarza stanu S.K., k.154,
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu na aplikację adwokacką jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 4.3.2021, zarządzeniem podsekretarza stanu S.K., k.162,
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 2.4.2021, zarządzeniem podsekretarza stanu S.K., k.163,
 - powołanie do komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości 11.3.2022, zarządzeniem podsekretarza stanu S.K. k.189,

- zmiana zarządzenia MS i powołanie do komisji do spraw aplikacji adwokackiej jako przedstawiciela Ministra Sprawiedliwości z 27.6.2023, zarządzeniem podsekretarza stanu S.K., k.199;
- 8. w dniu 15 maja 2020 r. sędzia M.P. zgłosił swoją kandydaturę na delegację do SO w Krakowie, k.155, podczas posiedzenia w dniu 22 czerwca 2020 r. Kolegium SO w Krakowie wskazało dwie inne kandydatury (SSR M. P. i SSR T. M.), k. 157; a pismem z 24 czerwca 2020 r. prezes SO w Krakowie D.P. złożyła do Ministra Sprawiedliwości wniosek o delegowanie SSR M. P. i SSR T. M., k.158-160; jednak decyzją z 2 lipca 2020 r. podsekretarz Stanu A. D. delegowała SSR M.P. do SO w Krakowie na okres od 15 lipca 2020 r. do 30 czerwca 2021 r., k.161;
- 9. w dniu 14 czerwca 2021 r. podsekretarz Stanu K.F. delegowała SSR M. Pr. do SO w Krakowie na okres od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., k.163;
- 10. w dniu 16 marca 2022 r. prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie P.S. przedstawił (k.190), poparty pozytywną opinią prezes Sądu Okręgowego w Krakowie D.P. (k.191), wniosek do Ministra Sprawiedliwości, który z dniem 4 kwietnia 2022 r. powołał sędziego M.P. na wiceprezesa w/w Sądu na okres 4 lat, k.194;
- 11. w dniu 23 marca 2022 r. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych P.S. powołał sędziego M.P. na stanowisko zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w Krakowie na 4 lata, a w/w sędzia nominacje przyjmuje, k.198;
- 12. w dniu 5 kwietnia 2022 r. prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa- Śródmieścia w Krakowie P.S. ponownie powierzył sędziemu M.P. funkcję przewodniczącego Wydziału II od 5 kwietnia 2022 r. do 4 kwietnia 2025 r., k.193, 195;
- 13. z dniem 24 czerwca 2022 r. podsekretarz stanu K.F. delegowała M. P. do Sądu Okręgowego w Krakowie na czas nieokreślony, k. 196;
- 14. z dniem 20 października 2022 r. K. F., podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości powołała M.P. na Prezesa SR dla Krakowa-Nowej Huty w Krakowie począwszy od 21 października 2022 r. na okres 4 lat, k.197;

15. SSR M. P. zgłosił w 2021 r. swoją kandydaturę na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie, w toku procedury konkursowej opinię o kandydacie na stanowisko sędziego sądu okręgowego za okres 15.7.2018-30.9.2020 sporządził SSO P.K., wskazując, że widoczna jest przewaga atutów sędziego nad dostrzeżonymi niedoskonałościami w jego pracy, k.165-180; na posiedzeniu Kolegium SO w dniu 29 marca 2021 r. podniesiono zastrzeżenia co do osoby opiniującego, który jako wiceprezes SO w Krakowie sprawował wówczas zewnętrzny nadzór administracyjny nad SSR M. P. jako wiceprezesem SR dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, k.182v-183, a także zastrzeżenia pominięcia w tej opinii spraw „zawierających uchybienia orzecznicze” k.182; Kolegium SO w Krakowie zaopiniowało kandydaturę w/w sędziego oddając 11 głosów za, 8 przeciw, zaś na drugą kandydatkę na to samo miejsce oddano 11 głosów za, 5 przeciw i 3 wstrzymujące się;
16. sędzia M.P. uzyskał w postępowaniu przed KRS pozytywną opinię zespołu tej Rady, nadto uchwałą z 14 lipca 2021 r. KRS przedstawiła Prezydentowi wniosek o powołanie sędziego M.P. na stanowisko sędziego SO w Krakowie;
17. w dniu 13 marca 2023 r. Prezydent RP powołał sędziego M. P. na stanowisko sędziego SO w Krakowie, k.186-189;
18. sędzia M.P. podpisał listy poparcia dla kandydatów na członków Krajowej Rady Sądownictwa w osobach: D.P., P.S. (dwukrotnie), I.B. (dwukrotnie), K.M.(występował także jako pełnomocnik tej sędzi).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości szczególnie bliski związek kariery zawodowej sędziego M.P. z Ministrem Sprawiedliwości oraz sędziami popierającymi destrukcyjne działania organów władzy wykonawczej, zmierzające do podporządkowania władzy sądowniczej woli organów politycznych albo wspierającymi te działania.

Podsumowując, okoliczności wskazane wyżej, odnoszące się do trzech wskazanych sędziów: SSO P.K., SSO D.S. oraz SSR del. M. P. bez wątpienia w ocenie zewnętrznego obserwatora dawały podstawy do stwierdzenia, że doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez sąd niezależny i bezstronny. Niewątpliwie zatem w tym zakresie doszło do wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej. Zgodnie bowiem z uchwałą składu połączonych Izb Sądu

Najwyższego: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zachodzi m.in. wówczas, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), jeżeli wadliwość procesu powoływania prowadzi, w konkretnych okolicznościach, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Sąd Najwyższy konsekwentnie podkreśla, że wprawdzie w chwili obecnej ustało tak silne jak dotąd bezpośrednie zagrożenie naruszania przez organy władzy wykonawczej niezawisłości sądownictwa, a także zmniejszona została aktywność (intensywna zwłaszcza w latach 2018-2023) tych sędziów pełniących nadal funkcje rzeczników dyscyplinarnych, których celem było represjonowanie sędziów sprzeciwiających się podporządkowaniu władzy sądowniczej woli Ministra Sprawiedliwości, to jednak przytoczone wyżej fakty dotyczące przeszłości P.K., D.S. i M.P., jak i chwila wydania zaskarżonego kasacją wyroku (10 listopada 2022 r.) w pełni uzasadniają tezę o braku u wymienionych sędziów przymiotów gwarantujących, że sąd z ich udziałem był w chwili wydania zaskarżonego kasacją wyroku sądem niezależnym i bezstronnym, w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP UE oraz art. 6 ust. 1 EKPC.

Wobec powyższego, konieczne stało się w niniejszej sprawie uchylenie na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu. Odnoszenie się do pozostałych zarzutów zawartych w kasacjach było w tej sytuacji bezprzedmiotowe. Trzeba jednak podkreślić, że obowiązkiem Sądu odwoławczego rozpoznającego ponownie apelację będzie nie tylko prawidłowe ukształtowanie składu orzekającego, ale również dokonanie wnikliwej analizy wniesionych w sprawie apelacji.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji.

Tomasz Artymiuk Paweł Wiliński Kazimierz Klugiewicz

[PGW]

[ms]